

Bucovina

De la Wikipedia, enciclopedia liberă

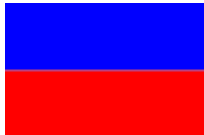
Acest articol se referă la o regiune istorică. Pentru alte sensuri, vedeți [Bucovina](#) ([dezambiguizare](#)).

Bucovina

— [regiune](#) și [district militar](#)[*] —

Bucovina

Drapel

Stemă

Coordonate: 48°N 26°E﻿ / ﻿48°N 26°E﻿ / 48; 26﻿ / 48; 26

Atestare 1774

Reședință [Cernăuți](#)

Populație

- Total 1,544,805 locuitori

Poziția localității Bucovina

Modifică [date](#) / [text](#)

Bucovina (în [germană](#) *Buchenland* = Țara [fagilor](#)), devenită **Ducatul Bucovinei** în [Imperiul Austriac](#), este o [regiune istorică](#) cuprinzând un teritoriu de 10.441 km² care acoperă zona adiacentă orașelor [Cajvana](#), [Câmpulung Moldovenesc](#), [Gura Humorului](#), [Frasin](#), [Milișăuți](#), [Rădăuți](#), [Siret](#), [Solca](#), [Suceava](#), [Vatra Dornei](#) și [Vicovu de Sus](#) din [România](#), precum și [Cernăuți](#), [Cozmeni](#), [Zastavna](#), [Vășcăuți](#) pe Ceremuș, [Vijnița](#), [Sadagura](#) și [Storjineț](#) din [Ucraina](#).

Cuprins

- [1 Etimologie](#)
- [2 Istorie](#)
- [3 Statutul de autonomie în imperiu](#)
- [4 Organizarea administrativă](#)
- [5 Unirea cu România](#)
- [6 Regiuni administrative](#)
- [7 Turism](#)
- [8 Obiceiuri specifice regiunii](#)
- [9 Vezi și](#)
- [10 Bibliografie](#)
- [11 Bibliografie suplimentară](#)
- [12 Note](#)
- [13 Legături externe](#)

Etimologie

Denumirea a intrat oficial în uz în 1774, odată cu anexarea teritoriului de către [Imperiul Habsburgic](#). Numele provine din cuvântul slav pentru *fag* („buk”), astfel termenul „Bucovina” se poate traduce prin „Țara fagilor”.^[1] Termenul *bucovina*, în sensul de *pădure de fagi*, apare prima dată într-un document emis de domnul Moldovei, Roman I Mușat, la 30 martie 1392, prin care dăruiește lui Ionaș Vitezul trei sate, aflate pe apa Siretului, „în sus până la *bucovina cea mare*, pe unde se arată drumul de la Dobrinăuți...”^[2]

Istorie

In decursul istoriei a apartinut:

- [Principatul Moldovei](#) 1346-1774
- [Imperiul Habsburgic](#) 1774-1918
- [Romania](#) 1918-1940
- [URSS \(Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste\)](#) ([Nordul Bucovinei](#)) 1940-1941
- [Romania](#) 1941-1945
- [Romania \(Sudul Bucovinei\)](#) 1945-prezent
- [URSS \(Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste\)](#) ([Nordul Bucovinei](#)) 1945-1991
- [Ucraina Nordul Bucovinei \(Regiunea Cernăuți\)](#) 1991–prezent

Articol principal: [Istoria Moldovei](#).

Harta Bucovinei din anul 1901

Harta regiunilor austro-ungare locuite de români

Teritoriul Bucovinei a făcut parte din [Principatul Moldovei](#); în [1774](#), 10.442 km² din partea de nord-vest a Moldovei sunt anexați de către [Imperiul Habsburgic](#)^[3]. Devine Ducatul Bucovinei în [1849](#), unindu-se ulterior cu [România](#) la [15/28 noiembrie 1918](#), pentru ca, pe [28 iunie 1940](#), urmare a [Pactului Ribbentrop-Molotov](#), partea sa de nord împreună cu [Basarabia](#) și [Ținutul Herța](#), să fie [ocupate de U.R.S.S.](#). În [1991](#), după destrămarea [U.R.S.S.](#), nordul Bucovinei și Ținutul Herța devin parte a Ucrainei (regiunea [Cernăuți](#)).

Până în [1774](#) nu putem vorbi de Bucovina, aceasta fiind înainte o parte din [Țara de Sus](#) a [Țării Moldovei](#). Ca realitate istorică și ca nume de teritoriu, Bucovina începe să existe în cuprinsul Imperiului Habsburgic, dăinuind în imperiu vreme de 144 ani, între [1774](#) și [1918](#).

Odată cu debutul administrării habsburgice, denumirea de *Bucovina* este adoptată oficial. Totuși, numele nu se impune decât treptat, o vreme continuându-se și utilizarea în paralel a unor denumiri mai vechi: Țara de Sus/Țara Moldovei, Plonina, Cordon/Cordun și Arboroasa. (Acest ultim apelativ este reafirmat de un grup de studenți români de la Cernăuți ([Ciprian Porumbescu](#), Zaharia Voronca, Constantin Morariu), care au înființat societatea cu același nume în [1875](#)).

În timpul administrării habsburgice, toți birocrații erau obligați să învețe limba română. În 1793 s-a introdus învățământul obligatoriu în limbile germană și română, iar în 1875 s-a înființat Universitatea „Franz Josef” la Cernăuți.^[4]

Recensământul din [1776](#) a reliefat faptul că în Bucovina, numărul de locuitori era de circa 70.000. Nu este știut cu exactitate procentul de români și alte etnii deoarece abia în 1880 recensămintele din Austro-Ungaria conțin informații despre limba vorbită [\[2\]](#). Unele estimări pentru anul 1776, dau 85,33% români, 10,66% slavi și 4% alții.

Conform recensământului din [1910](#), populația Bucovinei era 800.198 locuitori, dintre care 38,88% ruteni, 34,38% români, 21,24% germani (inclusiv 12,86% evrei), 4,55% polonezi, 1,31% maghiari, 0,12% alții.^[5] În [1918](#) a devenit una din regiunile dezvoltate ale [Regatului Român](#) și totodată regiunea cu cea mai mare populație urbană , respectiv 28,6%.^{[6][7]}

Anul	Români		Ucraineni		Alții	
1774. ^[25]	59,731	85,33%	7462	10,66%	2,800	4%
1848 ^[24]	209,293	55.4%	108,907	28.8%	59,381	15.8%
1851 ^[30]	184,718	48.5%	144,982	38.1%	51,126	13.4%
1880 ^[31]	190,005	33.4%	239,960	42.2%	138,758	24.4%
1890 ^[32]	208,301	32.4%	268,367	41.8%	165,827	25.8%
1900 ^[33]	229,018	31.4%	297,798	40.8%	203,379	27.8%
1910	273,254	34.1%	305,101	38.4%	216,574	27.2%

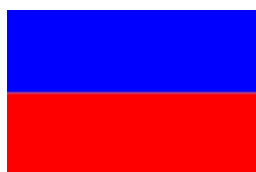
Statutul de autonomie în imperiu

Bucovina

Ducatul Bucovinei

[1774](#) – [1918](#)

[Drapel](#)

[Stemă](#)

Bucovina în cadrul [Austro-Ungariei](#)

[Capitală](#) [Cernăuți](#)

[Limba](#) [română](#), [germană](#), [ucraineană](#)

[Religie](#) [Creștină](#)

Guvernare

[Formă de guvernare](#) [ducat](#)

Conducător

- 1774 - 1778 [Gabriel Freiherr von Spleny](#)

- 1916 - 1918 [Joseph von Etzdorf](#)

Istorie

Ducatul autonom al Bucovinei [1774](#)

Desființare [1918](#)

Date statistice

[Suprafață](#)

- [secolul al XIX-lea](#) 10.441 km²

[Populație](#)

- [secolul al XIX-lea](#) 800.198 loc.

[Densitate](#) 76,6 loc./km²

Modifică [date](#) / [text](#)

Din punct de vedere politic, până în [1848](#), bucovinenii aveau doar 8 reprezentanți români din partea lor, deputați, în parlamentul imperial de la [Viena](#); aceștia aveau drepturi egale cu ceilalți parlamentari, participau la dezbateri, iar cuvântările altor parlamentari le erau traduse în limba română. La 13 februarie [1848](#), înaintând un memorandum conducerii imperiale vieneze, o delegație a bucovinenilor cere mai multă autonomie în cadrul unirii sub coroana Austriei și crearea unui ducat românesc, iar „împăratul austriac să poată purta și titlul de mare duce al românilor”, ca o recunoaștere a românității Bucovinei. Astfel, la 4 martie [1849](#), ei obțin un statut de autonomie a Bucovinei în [Imperiul Austriac](#), iar la titlurile imperiale ale împăratului [Franz Josef](#) se adăugă și acela de Mare Duce al Bucovinei.

Este creată Dieta ducatului Bucovinei, care se întrunește pentru prima oară la 6 aprilie [1861](#). În cadrul acestei instituții erau reprezentate toate minoritățile, iar românii dețineau majoritatea. Președintele dietei, [Eudoxiu Hurmuzachi](#), devine astfel mareșal al Bucovinei.

Prin rezoluția imperială din 26 august [1861](#), Bucovina primește dreptul de a avea drapel propriu (culorile erau albastru și roșu, dispuse orizontal, având la mijloc stema Bucovinei), stemă (reprezentând capul de bour, încadrat de 3 stele), precum și toate drepturile adiacente statutului de Ducat al [Imperiului Austriac](#).

Organizarea administrativă

Organizarea administrativă în 1910

Ducatul Bucovinei era format din Reședința (*Hauptstadt*) [Czernowitz](#) (*Cernăuți*-în română, *Czerniwci*-în ruteană) și din 11 [bezirkuri](#):

- [Bezirk Czernowitz](#) (*Cernăuți*-în română, *Czerniwci*-în ruteană)
- [Bezirk Gurahumora](#) (*Gura Humorului*-în română, *Gurahumora*-în ruteană)
- [Bezirk Kimpolung](#) (*Câmplung*-în română, *Kimpolung*-în ruteană)
- [Bezirk Kotzman](#) (*Coțman*-în română, *Kicmań*-în ruteană)
- [Bezirk Radautz](#) (*Rădăuți*-în română, *Radiwci*-în ruteană)
- [Bezirk Sereth](#) (*Siret*-în română, *Seret*-în ruteană)
- [Bezirk Storożynetz](#) (*Storjineț*-în română, *Storożynec*-în ruteană)
- [Bezirk Suczawa](#) (*Suceava*-în română, *Suczawa*-în ruteană)
- [Bezirk Waschkoutz am Czeremosch](#) (*Vășcăuț lângă Ceremuș*-în română, *Waszkiwci nad Czeremoszem*-în ruteană)
- [Bezirk Wiznitz](#) (*Vijnița*-în română, *Wyżnycia*-în ruteană)
- [Bezirk Zastawna](#) (*Zastavna*-în română, *Zastawna*-în ruteană)

Unirea cu România

Revendicări și frontiere prevăzute în Bucovina, 1918.

Bucovina divizată în iunie 1940

Harta administrativă a [Guvernământului Bucovinei](#) în mai 1942.

După prăbușirea monarhiei austro-ungare respectiv dezmembrarea imperiului în state naționale, Consiliul Național al Bucovinei (C.N.B.), întrunit la 28 noiembrie [1918](#), a hotărât în majoritate Unirea cu [România](#). Voturile majoritare au venit din partea românilor, germanilor, evreilor și polonezilor, iar cele împotriva doar din partea minorității ucrainene. Ca urmare a hotărârii „C.N.B.”, trupele române au intrat în teritoriu, sub comanda generalului [Iacob Zadik](#), consfințind actul și zădărniciind manevrele militare ale [Republicii Populare a Ucrainei Occidentale](#). Unirea Bucovinei cu [România](#) este recunoscută oficial, în [1919](#), prin tratatul de pace de la Saint Germain încheiat cu Austria la data de 10 septembrie 1919.

În iunie [1940](#), nordul Bucovinei este ocupat de [Uniunea Sovietică](#). În această perioadă, au fost masacrați 3000 de români care se retrăgeau pașnic spre [România](#), la [Fântâna Albă](#). Autorii masacrului sunt ofițeri din trupele [NKVD](#). [Rusia](#) nu a recunoscut încă acest [masacru](#). În [1941](#), forțele române, aliate la Axă, recuceresc nordul Bucovinei.

După eliberarea Basarabiei și nordului Bucovinei, provinciile recuperate nu au fost imediat alipite statului român, ci au funcționat ca regiuni conexe, conduse de câte un guvernator. În guvernământul Bucovinei au intrat cele 5 județe din Bucovina (Cămpulung, Suceava, Rădăuți, Storjineț și Cernăuți), județul Hotin din nordul Basarabiei, iar din octombrie 1941 și județul Dorohoi. Guvernământul Bucovinei a avut trei guvernatori: locotenent-colonelul [Alexandru Rîșoșanu](#), mort în urma unei operații nereușite la 30 august 1941, generalul Corneliu Calotescu, unul dintre responsabilii deportărilor din 1941 și 1942, și generalul C.I. Dragalina,

care a devenit guvernator în 1943. Basarabia a fost pusă sub administrația generalului Constantin Voiculescu.^[8]

În anul [1944](#), nordul Bucovinei este reocupat însă de Armata Roșie, rămânând până astăzi în componența Ucrainei. Legătura dintre nordul Bucovinei, acum ucrainean, și sudul său, rămas în componența României, se pierde treptat, din pricina reorientării demografice prin infuzia populației slavofone, a scăderii populației românești, rămasă doar în câteva zone compacte și în general, a vicisitudinilor istoriei de care acest teritoriu a avut parte.

Regiuni administrative

Bucovina suprapusă pe granițele actuale ale României și Ucrainei

Harta etnică a Bucovinei 2002

- [România](#)

- [Județul Suceava](#) (exceptând orașele [Fălticeni](#), [Broșteni](#), [Dolhasca](#), [Liteni](#), [Salcea](#) și zonele adiacente acestora)
- [Județul Botoșani](#) (câteva localități care fac parte astăzi din [comuna Mihăileni](#): [Rogojești](#) și [Cândești](#), dar și fostul sat [Gura Molniței](#))
- [Ucraina](#)
 - [Regiunea Cernăuți](#) (exceptând orașul [Hotin](#) și împrejurimile sale, care fac parte din [Basarabia](#), precum și zona [Herța](#))

Turism

Bucovina este cunoscută pentru mănăstirile construite de foști domnitori și boieri moldoveni (Mușatinii, [Alexandru cel Bun](#), [Ștefan cel Mare](#), [Petru Rareș](#), [Ștefan Tomșa](#), [Alexandru Lăpușneanu](#), Familia Movileștilor ș.a.), fiecare cu culoarea sa specifică: [Voronet](#) (albastru), [Humor](#) (roșu), [Sucevița](#) (verde), [Moldovița](#) (galben) și [Arbore](#) (combinație de culori).

Obiceiuri specifice regiunii

Împistritul ouălor este un obicei practicat în zona Bucovinei. În [Săptămâna Mare](#), începând cu ziua de marți până vineri, pe lângă simpla vopsire, se practică fie încondeierea cu pensula, fie *împistritul*, folosindu-se ceară. Cu timpul, tehnica încondeierii ouălor a ajuns la nivel de artă. Deși femeile sunt cele care se ocupă de înfrumusețarea lor, există, însă, și excepții când familii întregi cunosc și practică acest meșteșug. În zona Bucovinei tradițiile supraviețuiesc cu greu schimbărilor însă exista oameni care duc mai departe meșteșugul împistritului și care își învață cu drag și cu răbdare copiii tainele încondeierii ouălor.^[9]

Vezi și